

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 4.—
Pe 1/2 an c. 2.—
pentru
România și Strelnitate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

Olteanul

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALA, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

De ziua Împăratului.

Sărbătorirea zilei împăratului, de data asta are o însemnătate deosebită. E vorbă dar de povara alor mai bine de 84 ani, cari apasă greu asupra umerilor bătrânului monarh. Pe lângă greutatea aceasta a trupului, mult încercatul nostru împărat mai poartă în ziua de azi și povara frământărilor unui de om, aproape întreg, căci din copilăria Lui și până la adânci bătrânețe frământările neamurilor din țara Lui și a celor din jur au fost neîntrerupte. — Și cu toate acestea Cărmuitorul Austro-Ungariei, pe lângă toată bătrânețea respectabilă și pe lângă suferințele mari ale atâtor ani răi, azi e încă în putere și energie, și poate ținea piept cu vrășmașii, cari ani de-a rândul i-au amărât viața.

Frumoasă vieată, când nici vje-liile, cele mai turbate nu pot încovoia copacul bătut de atâtea vremuri rele!

Născut și trăit în mijlocul frământărilor împăratul nostru Francisc Iosif I., azi privește neînfricat în fața morții, pentru că Dumnezeu care l-a scăpat din toate primejdiile din trecut, Acela îl va scăpa și din încercarea, poate cea mai grea din câte le-a avut la care e pus astăzi.

Sărbătorirea zilei împăratului în anul acesta a fost un nou prilej pentru popoarele țării, ca săși arete dragostea și alipirea nefățărută față de Acela, care numai cu mare greu și cu duioșie părințească le-a chemat săși facă datoria.

Neuitate și adânc săpate în inimi vor rămânea pururea cuvintele părințești ale împăratului „Cătră popoarele mele”, în cari vorbe se întrezărește adevărata iubire de părinte.

Aceș dragoste se desprinde azi din inimile milioanelor de cetățeni de sub cărmuirea împăratului Francisc Iosif I. și se înalță sus la Tronul dnezesc schimbându-se în rugăciuni fierbinți pentru sănătatea și viață îndelungată și neprihănită a bunului împărat.

Serbare militară în Făgăraș.

Batalionul al 3-lea — staționat în Făgăraș — dela regimentul al 23-lea de miliție teritorială (honvezi), compus aproape numai din români, a depus din nou jurământul militar, Luni în 17 August a. c. Dimineața la 9 oare întreg batalionul era grupat în piața cea mare a Făgărașului.

Li-a ținut vorbire comandantul batalionului în limba ungurească, apoi câte un sublocotenent în limba română și germană, făcându-i atenți la datorițele lor și la păstrarea jurământului.

A urmat apoi depunerea jurământului în toate trei limbile. Abia vre-o 50 feciori au fost unguri și sași, încolo tot români, așa, că se poate cu drept cuvânt zice, că batalionul este aproape numai din români format. — După depunerea jurământului a urmat defilarea, care a decurs foarte frumos. Ținuta deamnă și marțială a voinicilor feciori a pus în uimire pe ofițeri și publicul privitor. Comandantul i-a laudat. A doua zi, în 18 l. c. a fost plecarea.

Înainte de plecare, toată seara pe stradele și în ospătăriile din Făgăraș resunau cântecele românești: »Deșteaptă-te Române», »La Arme«, »Marșul lui Mihaiu Viteazul», »Pe al nostru steag e scris Unire«, »Astăzi fraților români», »Drum bun, drum bun doba bate» și doine și iară doine românești. Între cari: »Neamțule unde mă duci, Tocmai în hotar la Ruși»; apoi: »Pe din jos de Orăștie, Merg doi frați în bătălie», și alte multe duioase. — În cântecile acestea își vărsau feciori români tot chinul și amarul sufletelor lor îndirjite, în acestea isbucneau ca un izvor limpede clocoțitor, ce străbate prin stânci vecinice, toată tăria sentimentelor înăbușite de vitregia timpului. — Pentru ce n'ar putea fi totdeauna așa? . . . . .

Apoi să incinșeră prin grădinile publice jocurile românești de prin toate ținuturile: Hora, Invirtita, Briul, Sârba, Breaza, Chindia, Calușerul și altele. Jucău Olteni, jucău cei din Țara Bârsei, Rășinărenii și alții ca frați, pe întrecute, care de care mai frumos și mai voinicește. Chiuituri și voie bună fără margine.

Pare că ar fi plecat la nuntă și

nu la — luptă crâncenă. Așa-i firea românului — rade morți în față. Își varsă focul inimei în cântecele lui duioase!

Nu pot uita o scenă, mișcătoare.

Un grup puternic de dascăli români din toate părțile și de pe la toate școalele, cântau din răsputări cu tot focul inimei lor tinerești cântecul nostru național. Tremura vezduhul de: »*Murim mai bine în luptă . . . . .*» de atâtea-ori repetit. — Firea nu să schimbă, sentimentele nu să pot stîrpi.

Noaptea și-a aruncat vălul său negru peste oraș, și bravi ostași s'au retras pela cuiburile lor.

A doua zi a fost plecarea. Feciori înainte de plecare erau împodobiti, formal încărcati cu flori și cununi. Pe drum cătră gară a fost petrecuți de popor și musica le cânta iarăși de voie de bună »La Arme«, »Deșteaptă-te Române» și »Marșul lui Mihaiu.«

Aproape tot Făgărașul era la gară. O mulțime de soții cu copii însoțiră pe bărbații lor la gară.

Soldaților li-s'au împărțit țigări, tutun, poame și beuturi recoroitoare.

Jalea despărțirii era sfâșietoare și mare, tot publicul lăcrăma, numai voinicii cântau, cântau întruna, cu atâta jale, încât pătrundea și inima cea mai împetrită. — Numai din partea orașului n'a fost nimenea, să le zică un cuvânt de adio. — Unde era onor. magistrat?

Și s'au dus viteji, ca săși facă datorița față de Tron și Patrie, cu credință, cu rezignație și devotament, așa cum știe Românul. Au zis cătră *Dumnezeul tuturor Popoarelor: Doamne ajută!*

Da, cătră *Singurul Atotputernic și Ocrotitorul*, căci Românul nu cunoaște dumnezei specifici »naționali», cum serie în mod destul de necălit o foaie din Făgăraș. — Ar face mai bine scriitorul acelor bombasticisme late și umflate și fără nici un rost, dacă ar pune pana jos și — voinicos, cum e dela fire — ar lua arma în mână. — Acolo săși arate patriotismul gălăgios.

Constatăm, că foaia din loc (ungurească) nu are dreptul nici îndrep-

tățirea a scrie în numele orașului și mai puțin în numele comitatului Făgăraș, cu care nici o legătură nu are, ci cel mult în numele său propriu, la care să și reducă. Ar fi bine, ca pe viitor să nu se umfle broasca prea tare.

* * *

Feciorul român n'are lipsă de fraze goale, iel își știe datoria izvorită din vechea virtute strămoșească a poporului român. Iubirea adevărată și plină de jertfe față de patria străbună, pe care de mii de ani o apăra și credința neclintită față de Tron și Dinastie, dovedită de atâtea ori cu glorie pe câmpul de bătaie.

Credința soldatului român în Dumnezeu și alipirea lui către sfânta sa biserică a dovedit-o și în aceste grele zile, când toți soldații români înainte de plecare și-au ținut de datorință creștinească, ca să-și îngrijească și sufletele, împărtaşindu-se cu sfânta cuminicătură. De Dumineca trecută începând zi de zi, mii și sute de soldați români (peste 4000) s'au prezentat la biserică gr. orientală și gr. cat. unde li-sau făcut slujbele prescrise, și i-au spovedit și aminecat pe toți, ca pe niște buni și adevărați creștini, ca astfel fie-care să poată merge cu conștiința liniștită și nepăsători în fața morței.

* * *

Mergeți în pace bravi feciori români, și Dumnezeu să vă ocrotească în pasul vostru. Faceți-vă datorința cu vitejie, ca să fiți demni de strămoșii vostri, cari s'au distins în toate luptele, față de cei mai eroici dușmani.

Nu vă îngrijiiți de cei rămași acasă, căci de aceștia vor purta soțul și statul grijea!

Să veniți acasă sănătoși și victorioși!!

Raport.

Războiul neamurilor.

Sârbii se retrag din Macedonia.

Se spune, că sârbii se retrag din Macedonia, ducând cu ei bani, obiecte de preț și chiar argintul și aurul de prin bisericile bulgarilor.

Englezii au cuprins în Africa un vapor german.

Agenției Volf i-se telegrafiază că Joi în 13 Aug., vaporul Englez Gvendolin, a prins în apropierea lacului Niassa, un vapor german. Căpitanul și toți lucrătorii de pe naie au fost prinși și făcuți prizonieri. Mașinile de război și tunurile au fost prăpădite.

Înțelegere bună între Anglia și Japonia.

Aceste două țări au făgăduit să se ajute împrumutat, dacă vremea va avea lipsă de ajutorul celeilalte, întrucât Germania ar tulbura stăpânirea pământului de pe țărmurii Africeii.

Impăratul Wilhelm pe câmpul de luptă.

Pentru ca răușita trupelor germane să fie sigură, împăratul Germaniei

s'a hotărât să meargă în persoană pe câmpul de luptă. Astfel i se dă prilejul că la fața locului să hotărească soarta Germaniei.

Italia și România sunt tot celea vechi.

În vremea din urmă să lățise veste, că Anglia și Rusia își dau silința să atragă România și Italia pe partea lor. Însă nici România nu se lasă amăgită de Rusia, nici Italia nu iese din ogașa veche, ci amândouă cu pușca la umăr stau gata să se apere de vrășmașii, ce le-ar ataca oricare ar fi acela.

Turcia se pregătește de război împotriva Greciei.

București 18 Aug. Foile de aici aduc știrea, că mobilizarea Turciei e făcută împotriva Greciei, ca să nu poată sări în ajutorul Sârbilor.

De pe câmpul războiului european

— Știri mai nouă oficiale și cenzurate. —

Operațiunile armatelor austro-ungare.

Budapesta, 19 August. Biroul telegrafic ungar primește din Cracovia următoarele amănunte:

La Brody și Rowadov Rușii au încercat să pătrundă în Galiția, au fost însă respinși. La Chavovice, unde terenul este foarte propriu pentru o invazie în Galiția, trupele noastre au așteptat de zile aceasta invazie. Rușii au și încercat să treacă în Galiția, au fost însă primiți de o ploaie de gloanțe. Au fost uciși 33 de Cazaci, 12 au fost făcuți prizonieri, iar restul s'a refugiat. Noi am avut un mort și 2 răniți.

Lemberg, 19 Aug. Eri a sosit aici un nou transport de prizonieri ruși.

Budapesta, 19 Aug. Ziarul polon „Kurier Lowski” scrie următoarele:

Lupta dela Zalosec s'a terminat cu o înfrângere completă pentru Rușii, cari sau refugiat cuprinși de panică. Pentru a împiedeca urmărirea trupelor noastre, Rușii au aruncat în aer podul peste Zbinca, dar au uitat că o parte din trupele lor nu trecuseră râul. Toți cei rămași dincoace au fost nimiciți. Ruși au avut numeroși morți, 100 s'au înecat, 37 au fost făcuți prizonieri și numeroși răniți.

Luptele din sudul Monarhiei.

Budapesta, 19 Aug. Biroul telegrafic ungar anunță:

Trupele noastre au trecut alaltăeri la Progac râul Sava și au ocupat orașul sârbesc Obranovac.

Budapesta 20 Aug. Astăzi a sosit aici un transport de 41 soldați greu răniți și 140 ușor răniți. Sâmbătă și Duminecă au avut loc la Sabac lupte vehemente. În aceste lupte ar fi fost rănit și prințul moștenitor al Sârbiei. Trupele noastre, precum s'a constatat ulterior, au stat față în față cu diviziunea, sârbească a Drinei, care a fost respinsă îndărapt.

Diviziunea sârbească a Drinei a fost complet distrusă.

Operațiunile armatei germane în Belgia.

Berlin, 19 August. Coloane puternice franceze sunt în drum spre Gembloux (spre nord vest de Namour).

Vina, 20 August, Diviziunea franceză a 5-a de cavalerie a fost respinsă la Perwez, spre nord de Namour, cu mari pierderi de cavalerie germană, Trupe bavareze și badiene au bătut brigada 55-a de infanterie franceză, care înaintase până la Weller 15 chilom. spre Nord-Vest de Schlettstadt. Brigada franceză a suferit mari pierderi și a fost respinsă peste Vozezi.

Viena, 19 crt. Lupta dela Lagarde a durat 7 ceasuri în așifa soarelui, față de un dușman superior la număr. În această luptă artileria germană a escelat. Infanteria a decis apoi lupta printr'un asalt general. Francezii au fost puși pe fugă.

In Rusia.

Berlin, 19 August. Trupele germane au ocupat orașul rusesc Mlava, care e pe linia ferată ce duce la Varșovia.

— Să anunță că la Stallupönen a avut o luptă în care Rușii a fost bătuți de corpul armatei germane. Peste 3000 ruși au fost făcuți prizonieri, 6 mitralieze au fost capturate și altele distruse.

— Impăratul Wilhelm, însoțit de cancelarul și de secretarul de stat Jagow, au sosit în cartierul general.

Viena, 20 l. crt. Este informată, că **Germania va respinge simplaminte ultimatul Japoniei.**

Rusia contra Turciei.

Budapesta, 20 Aug. În cercurile bine informate Bucureștene se spune că Rusia a trimis Turciei un ultimatum în chestia Dardanelor. Prin urmare e iminentă declararea războiului Turciei de către Rusia.

Înaintarea trupelor noastre în Sârbia.

Trupele noastre au scos, după lupte vehemente, din pozițiile sale puternic întărite de pe malurile Drinei în apropierea localităților. Losnica și Liesnica. Atât aici cât și la Sabac au fost respinse în ziua de 14 August numeroase și cu multă bravură executate contra-atacuri ale Sârbilor.

Trupele noastre și-au continuat înaintarea, luând dușmanului un drapel, 2 tunuri și 2 mitralieze. Pierderile dușmanului sunt mari, ale noastre nu neînsemnate.

Au fost respinse de asemenea și mai multe detașamente germane la granița muntească.

Ocuparea orașului Sabac.

Budapesta 16 Aug. Un rănit adus la Budapesta povestește următoarele amănunte despre ocuparea orașului Sabac de către trupele noastre:

În zorile zilei de 12 August regimentul nostru de infanterie a primit ordin să forțeze trecerea Savei. Rând pe rând, au urcat plutoanele regimentului nostru bărcile spre a trece la malul dușman. În mijlocul râului am fost întâmpinați de o ploaie de gloanțe dușmane. Sârbii au puscat însă atât de miserabil, încât deabea doi dinte ai noștri au fost vulnerați. Sosiți pe malul contrar am ocupat în grabă poziții potrivite și întinși la pământ am început să tragem focuri în trupele dușmane. În fine am scos cu baioneta pe Sârbi din pozițiile lor. În a-

ceastă luptă piept la piept am fost rănit și eu. Când întregul nostru regiment se afla dincolo și ocupase înălțimile, pionierii noștri au aruncat un pod peste Sava, peste care au trecut un regiment ungar, un regiment ceh precum și artilerie și cavalerie.

Luptele dela Drina.

Budapesta, 17 Aug. Luptele, cari au avut loc de-alungul Drinei, s'au isprăvit cu o biruință hotărâtoare a trupelor noastre a supra unor detașamente puternice dușmane cari au fost respinse spre Valjevo. Trupele noastre au făcut numeroși prizoneri și au luat cantități mari de muniții. Urmărirea dușmanului continuă pe întreaga linie. Trupele noastre s'au luptat cu o bravură vrednică de admirat cu un dușman deosebit de puternic. S'a distins cu deosebire regimentul de infanterie Nr. 16.

Berlin, 17 Aug. Prințul Friederic Wilhelm de Lippe, unchiul principelui Leopold, a căzut pe câmpul de luptă. Amănunte lipsesc.

ULTIMELE ȘTIRI.

Berlin, 21 August. (Oficial). Trupele germane au intrat în Bruxella, capitala Belgiei.

Berlin, 21 August. Trupele germane au capturat la Tierlemont (Belgia) o baterie de câmp, un steag și au făcut 500 prizoneri. Cavaleria germană a capturat două tunuri și două mitralieze.

Lemberg, 21 August. Din Stojanow s'a anunțat; Vineri s'au predat de bună voie două sotnii de cazaci. În momentul desarmării lor majorul Welcies s'a sinucis cu un glonte de revolver.

Kopenhaga, 21 August. S'a anunțat că în Paris s'a decretat staturul.

Atena, 21 Aug. Un conziliu de coroană a hotărât cea mai strictă neutralitate.

Viena, 21 August. Ziarul „Reichspost” ocupându-se de viitoarea atitudine a statelor balcanice stabilește că România, Turcia și Bulgaria au interese vitale comune cari vor trebui rezolvate printr-o înțelegere pașnică verbală între cele trei țări.

Apel.

Ministrul de război, Ministrul ungar de honvezi și Ministrul austriac de honvezi, ca autoritatea centrală, pentru ajutorarea armatei întregi în mod voluntar au organizat, cu înțelegere reciprocă, în Budapesta și în Viena câte un

Oficiu pentru ajutorarea armatei.

Pentru conducerea acestor oficii, este ordonat câte un general în rang mai înalt, *cercul lor de activitate să estinde în toate direcțiunile ajutorării făcute în mod voluntar.* Să face excepțiune la îngrijirea bolnavilor și a răniților, care își are organizarea specială (Societatea „Crucea Roșie”), precum și sprijinirea familiilor ostașilor chemați la arme, care să face pe baza legii.

Rămâne ne atinse: activitatea reuniunilor, comitetelor, locurile de colectat etc. deja înființate pentru ajutorarea armatei, ba și chiar oficiale destinate a sprijini armata cari vor face din partea lor tot posibilul, ca ajutorarea făcută în mod voluntar, să se valorizeze după putință în mai multe forme și moduri. În privința aceasta vor servi bu-

curosu cu sfat și cu îndrumare tuturor compatrioților noștri din monarhie, precum și aceluia cari trăesc în coloniile noastre din străinătate, cari doresc a jertfi pe altarul Patriei în favorul acestui scop maiestros.

Oficiile pentru ajutorarea armatei conform caracterului lor oficios, voesc a da, fără nici un interes, o direcțiune corespunzătoare tuturor mișcărilor mari de ajutorare cari deja s'a înființat în Monarhie și doresc a rămâne focalul tuturor nizuințelor patriotice de felul acesta. În deosebi să vor îngriji că ajutorarea să corespundă întru toate și pretențiunilor vieții practice.

Aceste oficii sunt tot odată și centrele locurilor de informare pentru ajutorarea făcută în mod voluntar.

Pe baza aceasta sunt rugate toate acele persoane, societăți, comitete etc. cari doresc, în înțelesul celor zise, a conlucra în interesul ajutorării armatei, să se adreseze către oficiul pentru ajutorarea armatei la Ministrul de războiu ces. și reg. (Kriegsfürsorgeamt des k. u. k. Kriegsministeriums Wien IX/3 Schwarzschanerstrasse 15) respective către oficiul pentru ajutorarea armatei la ministeriul de honvezi reg. ung. (Budapest IV. váczi utca 38, sz.)

Fie care dintre aceste oficii primesc donațiuni de bani pentru ajutorarea ori cărei scop și aceste le va trimite fără amânare la locul destinat. Să colectează ori ce fel de donațiuni pe sama văduvelor și orfanilor aceluia ostași cari au căzut în război, sau morți în urma ostenelelor militare, asemenea colectează donațiunile făcute în favorul ostașilor de pe câmpul de luptă și în genere să năzuesc, ca să sprijinească și să organizeze toate acțiunile de ajutorare.

Publicul să face atent, că nu este util a trimite articole, cari să strică ușor. Înainte de a să trimite astfel de articole este conzult a face înțelegere la respectivul oficiu pentru ajutorarea armatei. Modul cel mai comod pentru ajutorare este trimiterea de bani în număr.

Epistoale, întrebări făcute și donațiuni în bani pentru acele două oficii, precum și alte donațiuni destinate oficiului din Budapesta, sunt a să trimite pe adresele sus sus amintite. Adresa pentru obiecte destinate oficiului din Viena este următoarea: Oficiul ministeriului de războiu ces. și reg. pentru ajutorarea armatei (Au das k. u. k. Kriegsministerium Kriegsfürsorgeamt) Wien I. Stubring.

Ambele oficii corespundă în toate limbile din Monarhie.

Ajutorarea familiilor celor plecați la războiu.

Toți Românii cu dare de mână să vină în ajutorul celor rămași fără razem.

Di ministru de interne a publicat o ordonanță, prin care îndrumă autoritățile să conscrie pe toți aceia, cari au nevoie de ajutor în urma plecării la războiu a susținătorilor de familie.

În temeiul paragrafului 9 al articolului de lege XI din 1882 familiile rezerviștilor, rezerviștilor suplementari, marinarilor și glotașilor, precum și familiile celor chemați la serviciu militar în temeiul legii 68 din anul 1912 au drept la ajutor.

Cei îndreptățiți la ajutor:

a) soția, b) copii, chiar și cei născuți din părinți necununați, c) copii mașteri, d)

nepoții, e) părinții și părinții mașteri, f) bunicii, g) părinții soției, h) frații și frații mașteri ai celor chemați sub drapel și la serviciu militar.

Toți aceștia primesc ajutor numai în casul, dacă n'au nici un sprijin, dacă din venitul averii lor sau din câștigul lor nu se pot susține și dacă până aci cei chemați sub drapel au fost susținătorul lor.

Toți cei îndreptățiți la ajutor să se înștiințeze; în comune la primăria satească în orașe la primarul orașului.

Familiile impiegaților de tren nu trebuie să se înștiințeze, deoarece ele se vor conscrie din oficiu.

Cât face ajutorul?

Ajutorul se socotește după fie-care membru de familie. Suma zilnică ce se plătește unui membru de familie este de 57 fileri, cea mai mare de 70 fil.

Membrii de familie mai tineri ca de opt ani, de asemenea și cei cari numai în parte au fost susținuți de cei înrolați, primesc jumătate din suma stabilită pentru un membru de familie.

Cei-ce plătesc chirie, primesc și o taxă de chirie, care face jumătate din suma ce se dă ca ajutor în fie-care zi.

Taxa aceasta însă nu se poate trece peste suma chiriei, ce respectiva familie plătește anual.

Ajutorul zilnic și taxa de chirie nu poate întrece suma câștigului zilnic al înrolaților.

Unde se capătă ajutorul?

În comană ajutorul se plătește la primărie, în orașe la cassa centrală a orașului.

Cum se plătește ajutorul?

Ajutorul ce urmează să fie plătit celor lipsiți acuma prima oară, se va plăti în cursul lunei August în o sumă. După aceea se va plăti de două ori lunar, și anume în prima și a 16-a zi a fiecărei luni.

Odată cu această ordonanță d. ministru a îndrumat autoritățile să facă conscrierile cât mai grabnic și în modul cel mai conștientios.

Să nu lăsăm însă totul în căruca statului, ci să facem și noi cât putem, mai ales că societatea maghiară încă a pornit o acțiune în scopul ajutorării celor rămași fără sprijin. Indemnăm deci pe bunii români să contribuie cu toții după putință la ușurarea lipsurilor și grijilor, ce ar întâmpina cei rămași acasă. Este de datorie noastră să sprijinim pe familiile celor-ce cu atâtă mândrie și însuflețire au plecat la războiu spre a ne apăra împotriva barbării slavismului cutropitor.

Reuniunea Economică Comitatenză.

A P E L

cătră publicul economic al comitatului.

În senzul § lui 49 al articolului de lege din 1907, contractul încheiat cu servitorii de economie, espiră dacă servitorul e chemat la arme prin mobilizare, și nici un contractant nu poate pretinde despăgubire pentru espirarea contractului. Dispoziția aceasta a legii, care ia contractul din punct de vedere exclusiv al dreptului, pe nime nu absoalvă de sub datorința patriotică și umană ca să se îngrijească după putință de familia servitorului rămasă acasă, a aceluia servitor care în timp de pace a muncit pământul, iar acum îl apără cu rizicul vieții. Știm

bine în ce stare grea să află astăzi și economii însuși, dar o știm și aceia că la cuvântul patriotic sunt gata de ori-ce jertfă. Rugăm deci cu insistență publicul economic, să ia sub protecția sa familiile servitorilor și muncitorilor economici, rămase fără sprijin, prin plecarea membrilor lor apti de lucru, prin plățirea simbrilor cuvenite și preste tot, prin ori-ce fel de binefacere acomodată spre a le scăpa de lipsa simptoare și astfel a le câștiga prin iubirea deaproapelui în fapta tristei familii a luptătorului pentru patrie, darurile iubirii, ale compătimirii și ale ajutorinței.

Făgăraș, la 25 August 1914.

Comitetul.

NOUTĂȚI.

— **A murit Papa.** O telegramă din Roma anunță, că în noaptea de Miercuri spre Joi a încetat din viață papa Piu al X-lea.

— **O faptă laudabilă.** Dl *Schönberger Herman*, farmacist (Apotecar) în Arpașul de jos, a oferit gratuit ori-ce medicamente (leacuri) pentru ostașii răniți, și bolnavi cari vor cădea pe câmpul de luptă în războiul neamurilor și vor fi aduși acasă în spitalele din comitatul nostru. Aceasta faptă nobilă și patriotică e unica în felul său și să laudă de sine. Să trăiască!

— **În favorul învățătorimeii.** Reuniunea regnic. a învățătorilor din Ungaria bazată pe o ordinațiune ministerială, reeacă și pe calea jurnalistică pe toți susținătorii de școale ca să solviască salariile învățătoarești fără amânare și cu cea mai mare punctualitate chiar și numai pe cvitanțele subcrise de soțiile învățătorilor mobilizați.

— **Școala și războiul.** Ministrul de culte și instrucție publică Jankovics Béla a dat o poruncă în înțelesul căreia școlile populare pedagogice și teologice se încep la vremea obicinuită: cu aceea deosebire, că băeții obligați să cerceteze clasele IV, V, VI elementară, sunt lăsați liber, ca să poată fi de ajutor părinților la lucrul câmpului; iar cei de clasa a treia, dacă sunt în stare să lucreze la câmp, încă pot fi scăpați de obligămăntul de a cerceta școala. Sunt scutiți deasemenea cei ce au să umble la școala de repetiție sau la vre-o școală economică.

În poruncă se mai spune ce trebuie făcut, când școala servește pentru scopuri militare sau învățătorul e dus în bătae.

— **Încetarea poștei.** Ministrul de comerț aduce la cunoștință, că orice învârtire de poștă cu Franța, Anglia și Belgia e împiedecată, afară de telegrame.

— **Rusia față de România.** Din Sinaia se comunică că ministrul Rusiei la București d-l Pocklevsky a primit din partea guvernului rus însărcinarea de a comunica guvernului român, că toate știrile cari anunță că Rusia ar face pregătiri militare la frontiera României, sunt numai o fantazie.

Rusia nu are nici un fel de intenție dușmană față de România și nici un fel de gând de a o sili să-și lase pre-odată neutralitatea.

— **Situația în Sârbia.** Granițele României și Bulgariei de către Sârbia sunt inundate de desertori sârbi, cari povestesc că populația sârbească suferă de foame și a ajuns la marginea desperării. Moralul soldaților sârbi lasă deasemenea mult de dorit.

— **Pentru vorbe nesocotite** Doi țărani din Feneșul-săsesc, Ioan Lucaciu și Ioan Irimie, vorbiud despre războiu, și-au dat părerea că dacă țarul rusesc ar veni la noi, ei s'ar pune pe partea lui. Au fost denunțați, arestați și judecați la Cluj, unul doi ani și jum., celalalt la doi ani temniță ordinară.

Moratoriul — prolongit.

Moratoriul, acordat la început, din motive ponderoase numai pe 14 zile, a fost prolongit. Ordinațiunea ministerială referitoare la prolongirea moratoriului, ce a expirat la 14 crt., a apărut acum din nou în Nr. dela 13 crt. al foaiet oficioase „Budapești Közlöny” și conține următoarele dispoziții principale:

Pentru plata datoriilor în bani, a căror termen a expirat sau cari vor devenii scadente până inclusiv 30 Septembrie a. c. și cari se întemeiază pe cambii, asigurații comerciale, waranturi și securi, emise înainte de 1 August a. c. sau cari se bazează în general pe afaceri comerciale sau alte titluri de drept privat, născute înainte de 1 Aug. a. c. — se încuviințează **un moratoriu (un respir) de două luni.**

Pentru obligamentele, după cari, conform legii sau a unor stipulații speciale, sunt a se plăti interese, se pot calcula interesele și pe timpul moratoriului; după obligamente fără interese, se pot calcula interesele legale.

Nu cad sub dispozițiile moratoriului:

1. Interesele împrumuturilor de stat și a celor garantate de stat; ratele de amortizare a acestor împrumuturi și rentele.

2. Cupoanele de interese și titluri sortați ai scrisurilor fonciare și a obligațiilor pupilare;

3. Interesele împrumuturilor pe amortizație, încuviințate în scrisuri fonciare.

4. Taxele ce sunt a se plăti pentru folosirea instalațiilor publice (taxe pentru apeduct, lumină electrică etc.)

5. Obligamentele de ajutorare impuse de starea de războiu.

6. Pretensiunile de susținere (alimentare) și rentele viagere.

7. Diversele obligamente isvorâte din afaceri de asigurare.

8. Pretensiunile de chirii, cu excepția chiriei persoanelor chemate sub drapel.

9. Pretensiunile de arânzi.

10. Pretensiunile întemeiate pe contracte de serviciu.

11. Pretensiunile, pe cari subintreprinzătorii le au față de întreprinzători.

12. Liberarea veniturilor, încassate în cursul moratoriului din administrarea unei averi străine — pe lângă susținerea drepturilor administratorului acelei averi.

Ordinațiunea conține mai departe dispoziția **că depoziteie spre fructificare, a căroră sumă la 1 August a. c. nu a fost mai mare decât 2000 cor., deponenții pot pretinde să li se replătească maximal 200 cor. iar din depozitele dela 2000—4000 cor. maximal 10%** — în tot timpul moratoriului.

Proprietarul unui cont-curent este îndreptățit a pretinde totala îndreptățire a bonului său, fără privire la suma aceluia, dacă poate documenta, în mod demn de credință, că banii îi trebuie necondiționat pentru a plăti salariile și simbriile impiegaților săi sau chiria localului său de afaceri.

Asemnarea sumei la o cassă oarecare se poate face numai, dacă nu este stipulat

un termen de abdicere mai lung și dacă deponentul a anunțat cel puțin cu 8 zile înainte, în scris, suma, de care are necesitate și pe care dorește a o ridica. (Rev. Econ.)

POȘTA REDACȚIEI.

Rev. domn *Iacob Popa*, vicar foraneu în Făgăraș.

Ați cerut să publicăm și expresiunile lăsată afară din răspusul D-voastră, cari cuprind curat numai ofențe personale. Credincioși programului nostru și ținutei observate cu atâta grijă până acum, — nu vă putem satisface cererei, cu atât mai puțin, că injuriile adresate părții contrare sunt cu totul nemotivate și neîndreptățite, deoarece-ce în publicațiunile dlui protopop Nicolae Borzea nu s-a cuprins nici o ofență personală la adresa D-voastră. Pofuți, purtați discuțiia pe teren obiectiv, și atunci coloanele foaiet noastre vă vor sta și pe viitor, ca și până acum la dispoziție, pentru publicarea răspunsului, în cât — repetăm — acela nu cuprinde ofențe și injurii de caracter cu totul personal, cari cu esența cauzei absolute în nici o legătură nu stau, și a căror lipsă nu numai că nu detrage din valoarea obiectivă a răspunsului, ci din contră o ridică. Nu aflăm de potrivit cu demnitatea oficiului și pozițiunei a doi capi bisericesti localnici, ca să se demită în batjocuri reciproce nepotrivite, cari ar fi nu numai în detrimentul ambilor, ci și al instituțiilor conduse de dânși, — atât de prețioase neamului nostru. Credem, că nu delăturarea batjocurilor e „barbarie” ci tocmai contrarul.

Dealtfelu, conform legii nouă de presă, puteți apela la judecătoria, ceia-ce nu ne-ar supăra nici decum, ci dincontră, V'ați putea convinge de corectitatea noastră.

Plecarea și sosirea trenurilor de tabără din Făgăraș.

Trenul de Tabără dela Sibiu — Făgăraș — Brașov, ce vor circula în sensul unei nouă ordinațiuni din partea direcțiunei Căilor Ferate reg. ung. din Cluj.

Pentru orientarea publicului facem cunoscut, că **comunicarea trenurilor de tabără**: vor fi două feliuri de trenuri tren: de postă și tren local.

Trenurile de postă vor ținea vagoane de clasa I. II. III., pentru voiatori aceste vor desface și posta. **Cu trenul de postă numai acei pasageri pot călători, cari au certificat de plecare** dela primăria orășănească sau dela comună.

Trenurile locale, duc numai vagoane de clasa a III-a. Pentru comunicare zilnică a plecării trenurilor locale direcțiunea nu garantează, pentru comunicarea acestora trenuri să formează după trebuințele militărești, direcțiunea numai la unele zile le pune în aplicare, sau le poate de tot sista plecarea lor.

Șeful stațiunei gării din Făgăraș, dă spre orientare după înștiințarea oficioasă că **comunicarea trenurilor de tabără din Sibiu — Făgăraș — Brașov** — va fi în următorul mod:

Trenul de postă va pleca din Sibiu d. am. la 1 oră 5 m. sosește la Făgăraș 7 ore 3 m. seara. — Dela Făgăraș pleacă la 7 ore 56 m. seara și sosoște la Brașov la 12 ore 41 m. noaptea.

Trenurile de postă pleacă din Brașov la 3 ore 25 m. dimineața. Sosește la Făgăraș la 7 ore 56 min. dimineața. — Dela Făgăraș pleacă la 8 ore 25 m. dimineața și sosește în Sibiu la 2 ore 20 m. d. am.

Trenurile locale pleacă din Sibiu la 5 ore 49 m. d. am. sosește în Făgăraș la 11 ore 39 m. noaptea — Din Făgăraș pleacă la 12 ore 56 m. noaptea și sosește în Brașov la 5 ore 18 m. dimineața.

Trenurile locale din Brașov pleacă la 4 ore 41 m. dimineața. Sosește în Făgăraș la 10 ore 16 m. a. m.

Trenurile locale. Pleacă din Făgăraș către Sibiu la 2 ore 30 m. noaptea și sosește în Sibiu la 8 ore dimineața.